

csatolt területek között, sőt veszélyeztetheti az egyesülést.

Ami a kisebbségeket illeti, az egyesült ellenzék azon a véleményen van, hogy teljes egészében respektálja a gyulafehérvári határozatokat és azok alapján áll. A kisebbségeket egyenjogú állampolgároknak kell elismerni s csupán ennek ellenében azt követelni tőlük, hogy lojális polgárai legyenek az országnak.

Ó, boldogító tévedés!

Egész életemet, sorsomat egy kellemetlen tévedés következményének tartom, hogyne volnék tehát elnéző azok tévedéseivel szemben, akiknek az a hivatásuk, hogy ne tévedjenek. Az a felfogásom, hogy a hatóságok tévedései éppen csalhatatlanságuknak bizonyítékai, hiszen minden kivételt csak erősíti a szabályt.

Ma délelőtt beidézték a rendőrségre. Őszintén szólva nem értettem a dolgot, mert hiszen napjaim nagyrészt az a gond foglalta le, — hogyan kerüljem el a hatóságokkal való összetűzés lehetőségét. Nehéz feladat, de mindezt sikerrel oldottam meg. Mint jó polgárhoz és törvénytisztelő filiszterhez illik, reggel kilenc órakor már megjelentem a rendőrségen.

Sötét kis szobába jutottam, ahol bolti legényekből és korcsmai verekedőkből egy egész kollektív volt raktáron. Az őrmester ur igen szelíden fogadott, azt mondotta: várjak türelemmel. Egy félórásig tellett is türelemre. Elszórákoltattak az őrmester ur szentenciás kiszólásai:

— Légy csak itt Őn az én helyemben, majd meglátja mi az őrmesternek lenni!

— Biz az nehéz dolog — jegyezte meg az egyik boltilegény, aki valami éjszakai gyilkosság tanujaként volt beidéztve.

— Na jó, jó — jegyezte meg kissé indignálódva az őrmester ur — ne legyen olyan nagy legény. Amiért fényes a csizmája, még nem kell szemtelenkedni.

— Haljak meg, ha szemtelenkedni akartam — válaszolt vissza a legény.

— Hát haljon meg — replikázott az őrmester ur.

— Nem tehetem kérem, rendez, erős, egészséges fiu vagyok s a román királynak szüksége van ilyen katonára, mint én vagyok.

Erre már az őrmester sem tudott mit válaszolni.

A türelmem azonban kezdett elfogyjni. Talán a következmények sem tartottak volna vissza az eltávozástól, ha közben egy hölgy nem lépi át a törvényszoba megszentelt küszöbét. Magas volt és elegáns, dióbarna szemű kissé szigorú tekintettel néztek a homályba, melyet még sulyosabbá tett a tolongó emberek hangulata és ama falak szürkesége, melyekből évtizedeken át elhangzott káromkodások és elröppent schajták emléke áradt. Természetesen erősen megnéztem a hölgyet, akiről nem is sejtettem, hogy a következő percek isteni kedve bizonyos kellemetlenül kellemes, vagy éppen kellemesen kellemetlen vonatkozásba fog hozni.

Végre a kapitány elé jutottam. Szelíd, kékszemű fiatalember volt a kapitány ur, aki — miután átadtam neki az idézést — dévaj mosollyal kínált meg helyet.

— No itt nem lehet különösebb baj — gondoltam szokott optimizmusommal. A következő pillanatban azonban olyan kérdés hangzott felém a kapitány ur ajkairól, mely nem annyira szokatlanságával, mint inkább indiszkrétciójával sujtott le:

— Őn az az ur, aki olyan nagyon szereti a nőket?

— Pardon uram, — szóltam indignálódva, ez tisztára magánügy.

— Amennyiben nem a nyilvánosság előtt ad kifejezést ilyen irányú tetszésének az ember — válaszolt most már kissé tekintélyesebb hangsúllyal a kapitány.

— Bocsanatot kérek — dadogtam — mindig súlyt fektettem arra, hogy azokat a vágyakat és hajlamokat, melyeket a természet belém oltott, — a legdiszkréttebb keretek között engedjem érvényesülni. Tiszteltem a társadalom és a jóízlés szabályait, miután nem tehetek ugysem egyebet. Ami pedig a hölgyeket illeti, mindig elvként lebegett előttem az a szempont, hogy először a nők hozzám tudomásomra tetszésüket.

— No, no. Nem egészen így áll a dolog. Ön azzal van az idecsatolt feljelentésben vádolva, hogy a szép szeptember havának egyik hangulatos estjén a sétatér lombjai alatt olyan agresszívan éreztette tetszését egy előkelő urhölgygel, hogy az kénytelen

volt segítségért kiáltani. Akkor Önt a rendőrök leigazoltatták s jegyzőkönyvet vettek fel az esetről.

— Kérem uram, ez csak tévedés lehet. Én fiatal nő vagyok, ami kétszeresen kötelez arra, hogy illegitim tetszéseimet a legdiszkréttebb keretek között hozzam az illetők tudomására. Én ama okos, gyáva és kényelmes emberek közé tartozom, akik nem szeretik a kockázatot.

— Hol született és mikor?

Bemondtam adataimat.

— Ugy látszik, tényleg tévedés van a dologban. Névrokona 1880-ban született Nagysomkúton...

— A disznó! — tört ki akaratlanul ajkamon a méltatlankodás.

— Mielőtt azonban elbocsájtánám Önt, szembe-síteni fogom a paraszossal.

A marosvásárhelyi konferencia pénzügyi és személyi határozatai

Egymilliót meghaladja a Szövetség évi költségvetése

(Cluj Kolozsvár, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A marosvásárhelyi konferencia legfontosabb döntései közé tartoznak a Szövetség pénzügyi alátámasztására irányuló határozatok. A pénzügyi adminisztrációra vonatkozólag a konferencia a következő határozatot hozta: A konferencia szükségesnek tartja, hogy az összes, a Szövetség fenhatósága alá tartozó cionistaintézmények adminisztrációját és pénzkezelését egy ellenőrző-bizottság állandóan ellenőrizze, hogy esetleges kezelési hibák ezáltal elkerülhetők legyenek. Az ellenőrző bizottság tagjai:

1. A Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, vagy az általa kijelölt k. i. b. tag. A Keren Kajemet országos bizottságainak, valamint az országos Palesztina-bizottság mindenkor elnöke.

2. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség és az egyes intézmények pénztárforgalmukról az ellenőrző bizottságnak havonta jelentést tartoznak tenni, amely ezen jelentést az egyes hivatalok könyvelésének megvizsgálásával ellenőrizi.

3. Az ellenőrzőbizottság tagjai tapasztalataikról beszámolnak az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kisintézőbizottságának.

4. Az egyes intézmények vezetői utalványozási joggal csak azon összegekre bírnak, amelyeket az ellenőrző bizottság esetről esetre előzetesen megállapít. Ezen összegeken felül csak az illető bizottság elnökének, vagy az általa megbízott tagnak lehet utalványozási joga.

5. Az ellenőrzőbizottság tagjai az általa ellenőrzött intézmények pénzkezeléséért anyagi felelősséggel tartoznak.

6. A fenti intézmények vezetői negyedévenként zárszámadást tartoznak készíteni, mely zárszámadások az ellenőrzőbizottság ellenjegyzése után, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportjainak, illetve helyi bizottságokhoz kiküldendők.

A Szövetség költségvetése

A konferencia a Szövetség jövő évi költségvetését a következőképpen állapította meg:

a) Központi iroda:	
1. Személyzeti kiadások	354.000 lej
2. Dologiak	130.000 "
b) propaganda	
1. utazások	48.000
2. nyomtatványok	10.000
c) kultúrügy	58.000 "
d) chalucmozgalom	100.000 "
cuji chalucfarm	50.000
oradeamarei chalucfarm	50.000 100.000 "
(Mizrachi)	
e) ifjúsági ügyosztály	84.000 "
f) adósságok törlesztése	80.000 "
g) jogvédő iroda	50.000 "
h) hozzájárulás a Mizrachi szervezet központjának	200.000 "
	1.156.000 lej

Ezen költségvetést biztosítandó, kötelezi a konferencia a helyi csoportokat a reájuk kiszabandó évi hozzájárulások megfizetésére. Ennek hathatós keresztülvitelét, illetőleg a konferencia úgy intézkedik, hogy a csoportok ezen összegeket 12 egyforma részletben minden hó 20-ra kiállított bonok alakjában előzetesen lefedezve a központi irodának minden késedelem nélkül megfizetni tartoznak.

A Szövetség új vezetősége

Mint a konferencia tanácskozásának utolsó aktusát, alább közöljük a Szövetség összes in-

A kapitány ur hiszolt a váróterembe. A következő pillanatban a magas, dióbarna szemű hölgy libbert be a szobába.

Hirtelen megérttem névrokonomat, aki miatt — egy oktan tévedés révén — a rendőrség színe elé kerültem.

— Ez az ur volt a tettes? — kérdezte a hölgytől a kapitány.

A hölgy ajkain diszkrét mosoly jelent meg, tekintetének szigorúsága is megenyhült kissé.

— Nem, nem ő volt az. Hiszen, ha még ő lett volna! De csunya volt és közönséges...

Soha életemben nem éreztem magamat ilyen diadalmasnak. A rendőrtisztet meg tudtam volna ölelni a tévedésért. Áldott legyen az a közrendszet, mely nem csalhatatlan... Salamon László

tézményeinek és szerveinek újonnan megválasztott vezetőségét:

Elnök: dr. Fischer József, társelnökök: dr. Deutsch Mór Lugo, Nussbaum Sámuel Oradea-Mare, Rothbart Jakab Timisoara.

A kisintézőbizottság tagjai: Adler Sámuel, Farkas Izso, Friedmann Herman, Giszkalay János, dr. Hamburg József, Janovitz Géza, Klinger József, dr. Kohn Hillel, dr. Marton Ernő, dr. Neufeld Mihály, Noszin Mór, Nussbaum Mihály, dr. Pollák Sándor, Schwarz Jakab, Schwarz Miksa, Székely Béla, Waldner Mór, Weisz Gyula. Hivatalból tagjai: dr. Fischer Tivadar, a Szövetség diszelnöke, a Szövetség főtitkára, a Keren Hajjeszód, a Keren Kajemet, a Palesztina-hivatal és a Jogvédő Iroda mindenkori vezetője.

A becsületbiroság tagjai: Altmann Sámuel, dr. Bárdos Imre, dr. Deutsch Mór, dr. Engelberg Dezső, dr. Fischer Tivadar, dr. Herzog Sándor, dr. Kohu Hillel, dr. Marton Ernő, Nussbaum Sámuel, dr. Pollák Sándor, Szenes Henrik, Vermes Ernő.

A Palesztina-bizottság tagjai: Boskovics Ignác, dr. Hamburg József, Klein Eljáhu, dr. Klein Miksa, dr. Kohn Hillel, Noszin Mór, dr. Neumann Vilmos, Rosenberg Ferenc, Schwarz Miksa, Salamon Jakab, Waldner Mór, Weisz Mendel. Hivatalból tagjai: a Szövetség főtitkára, a Palesztina-hivatal, a Keren Kajemet, a Keren Hajjeszód vezetője, és a chalucotelepek egy-egy képviselője.

A nagyintézőbizottság tagjai: Aradról: dr. Herzog Sándor, Kalmár József, dr. Vajda Jakab, Karton Aladár, dr. Singer Jenő. Balászfalváról: Eisikovits Dezső. Besztercéről: Kallus Lajosné, dr. Halberg Gyula. Déváról: dr. Szegő Ernő. Désről: Rozenzweig M. Jehuda. Karánsebesről: dr. Roth Ernő. Kolozsvárról: Czódik Jenő, Weisz Mendel, Hochmann Jakab, Fischer Lipót. Lugo: Neumann Miksa, dr. Kirschner Arnold. Marosvásárhelyről: Wolster Kálmán, Vaas Albert, dr. Bretter Rudolf, dr. Engelberg Dezső, Krausz Mór dr., Simon Marton, dr. Erdélyi Emil. Maramaroszigetről: dr. Fried Ábrahám, dr. Sternberg Aladár, id. Stern József. Maroshévízről: Berman Márkus. Nagyváradról: Altmann Sámuel, Lukács Leitner Zoltán, dr. Markovits Ignác, Mittelmann Jakab, Ráth Efráim, dr. Váradi Ödön, Ziszovits Jenő, dr. Bárdos Imre, Wasserstrom Sándor, id. Silberstein Armin, Klein Mór, dr. Löw Béla, Just Mósa. Nagybányáról: Hirsch Jakab. Nagyenyedről: Márton Béla. Nagyszebenből: Lukács Aladár, dr. Szegál Zsigmond. Petrovárdyól: Halmos Brunó dr. Szászrégenből: Fixal Vilmos. Szatmárról: dr. Steinberger Ernő, dr. Stern Mór, Markovits Elek, id. Reiter Mór, dr. Jordán Viktor. Székelyudvarhelyről: Gottesmann Vilmos. Temesvárról: dr. Briszker Ezekiel, dr. Molnár Gyula, dr. Nobel Sándor, Vermes Ernő, Eppler Jakab, Feuerstein Kálmán, dr. Weil Adolf, Taub Ábrahám, Schultz Arnold, Drechsler Gyula, Fischer Béla. Hivatalból tagjai a körzeti titkárok referálási kötelességgel.

Ha marosvásárhelyi hírlapod van, vagy más-
butort, zongorát
 csak ott van, ha Marosvásárhelyre és környékére
 tulajdonosok és bérlők
SZÉKELY és RÉTI
 SZÉKELYI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermék, zongorák, harmonikák, orgonák, logócsobban itt szereshetik

Kedd, 19
Ame
 (Berlin,
 Berlin köz-
 szenzációt o-
 jelent „Das
 amerikai ga-
 szerzője dr.
 és tanár tet-
 első alkalom
 áttekinthető
 még senki
 Az író
 Egyesült A
 zott és meg-
 gyakorlati
 lyett, hogy
 haladás m
 Európa
 egységese-
 ság sülése
 utáni időbe
 hogy Európ
 tárokkal, u
 fákkal és v
 ártott az e
 háboru bo
 állam és
 új határ j
 háboruban
 felek front
 állanak a
 határokat v
 duktív mu
 és beosztá
 pontjából
 Ugyan
 tettekre sze
 előtt zaji
 toldása.
 szen ez
 holnapra a
 lett, egy
 millió emb
 világhábor
 kunyorált
 az európai
 adás, ma
 lezöje és
 Európána
 millió me
 Es a tizen
 és három
 délkezik,
 uti sinein
 sült-Allan
 aranykés
 gypottern
 szentermel
 háromre
 világ term
 melésének
 Az amerik
 becsülhet
 száz néme
 den lakos
 Miből
 nyára jele
 csak kital
 torokat és
 kedelemne
 üzleti forg
 giával a
 nens legn
 amelyekk
 ségletét,
 tankokat
 amelyek
 várorend
 sőbb Chic
 csunya g
 holott val
 soknak:
 lakályos
 Minde
 azon, fo
 sokban fe
 é városi
 mányok
 még hata
 tódnek, a
 nak fel,

Amerika az új gazdasági haladás iránymutatója

Európa süllyedésével arányosan süllydul Amerika közgazdasága

(Berlin, nov. 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Berlin közgazdasági és irodalmi köreiben nagy szenzációt okozott a berlini Fischerverlagban megjelent „Das amerikanische Wirtschaftswunder“ (Az amerikai gazdasági csoda) című munka, amelynek szerzője dr. Julius Hirsch, egykori államtitkár, író és tanár tett hozzá a napokban. Ebben a könyvben első alkalommal látjuk az amerikai problémát olyan áttekinthető és kimerítő formában, ahogy azt eddig még senki sem tudta megformálni.

Az író mindenekelőtt összehasonlítást tesz az Egyesült Államok és Európa gazdasági élete között és megállapítja, hogy Európában egyelőre a gyakorlati munka helyett csak sopánkodnak, ahelyett, hogy az amerikaiaktól ellessék a praktikus haladás módszereit. Megállapítja továbbá, hogy Európa balkanizálódott, mialatt Amerika egységesen szervezkedett. Az európai gazdaság süllyése sokkal erősebben mutatkozott a háború utáni időben, mint a háború során. Már az a tény, hogy Európában tizenhét új állam alakult új határokkal, új kereskedelmi akadályokkal, új valutákkal és új jogállással, már ez maga többet értett az európai gazdasági szervezetnek, mint a háború borzalmas értékpusztításai. Az új tizenhét állam és territórium legalább is hétezer kilométer új határt jelent, vagyis kétszeresét annak, ami a háborúban az egymással szemben álló hadakozó felek frontja volt. És ma is egymással szemben állnak a csapatok, olyan hadseregek, amelyek a határokat védik, amelyeket tehát elvonnak a produktív munkától és amelyeknek mai munkássága és beosztása az európai gazdaság jövőbeli szempontjából nagyon is aggályosnak tekinthető.

Ugyanebben az időben Amerika csodálatos tettekre készséggel egységesen szervezkedik. Szemeink előtt zajlik le a hatalmi viszonyok hallatlan eltérése. Ez az Amerika, amely nem egészen százötvenmillió lakost számlál, máról-holnapra az európai kontinens bírja és rendezője lett, egy földterület, amelyen négyszáznyolcvanmillió ember él. Ugyanaz az Amerika, amely a világháború kitöréséig Európától pénzt és tőkét kunyorált és amely e nagy katasztrófa kezdetén az európai nemzeteknek négymillió dollárral volt adós, ma már a kölcsönt törlesztette, sőt hitelre és pedig négymillió dollár erejéig Európának. Gondoljuk meg, hogy a százötvenmillió amerikai az elő emberiségnek tizenötöd része. Ez a tizenötöd rész háromszor annyi automobil és három és négyszer annyi telefon fölött rendelkezik, mint a többi egész világ. A föld vasúti síneinek több mint egyharmada az Egyesült Államokban van lefektetve. Az egész világ aranykészletének fele ott van az Unióban. A világ gyapottermeléséből háromötöd rész az övé. A világ szénttermeléséből hétéötöd rész, a petróleumból háromnegyed rész, a réztermelésből több mint a világ termelésének fele, a gabonából a világ termelésének egynegyede az, amit Amerika produkál. Az amerikai nép jövedelme hatvencmillió dollára becsülhető. Vagyis, minden lakosra kétezernegyszáz német márka esik, míg Németországban minden lakosra mindössze négyszáz márka.

Miből ered ez a gazdaság? Amerikának bizonyára jelentős és kiváló szervezői vannak. Nemcsak kitalálták a gabonaszákok helyett az elevátortokat és ezzel egész új formákat adtak a kereskedelemnek, nemcsak új rendszert vezettek be az üzleti forgalomba, hanem megszervezték nagy energiával a csatornahálózatot, megcsinálták a kontinens legnagyobb vágóhidjait óriási hűtőházakkal, amelyekkel el tudják látni egész Európa hűtőszükségletét, megépítették a vasutakat, a benzintankokat és az Uniónak azokat az ország utjait, amelyek páratlanok az egész világon. És hogy városrendezésben mit produkáltak, arra legjellemzőbb Chicago, amely még ma is mint piszkos, csunya gyárváros él az európaiak képzeletében, holott valóságban Chicago egyike a legszebb városoknak: tiszta és levegős, nagyszerű ivóvízzel, lakályos bérházakkal és villákkal.

Minden városban polgári bizottságok dolgoznak azon, hogy a gazdasági szervezkedés minél előnyösebben fejlődhesék. Annyi új impulzus kerül ki a városi bizottságokból, mint amennyit korábban sem produkáltak Európában. Az ország hatalmas területén mindig új dolgok teremődnek, a gazdasági energiák új forrásai bugyagnak fel, a munkaszervezet valahogy állandóan még

újul és az ember szemelátára megy végbe a fel-frisstüléne egy csodálatos folyamata.

A háború során ébredt tudára az Unio, hogy rengeteg kiaknázatlan természeti kincs fölött rendelkezik. Ezeket pedig könnyen hasznosíthatja, mert az Unióban nem ismerik a vámbatárt, mint

Olasz-orsz titkos egyezmény Románia ellen?

(Bucuresti-Bukarest, november 30. Rapid távirati jelentése.) Olaszországból érkezett jelentés szerint Olaszország és Oroszország között titkos egyezmény jött létre, amely szerint Olaszország Jugoszláviára, Oroszország pedig Romániára nézve kapott szabadkezet.

Ugyancsak e forrás szerint a legutóbbi kisantant-konferencián, amelyet tudvalevőleg Bukarestben tartottak meg, Lengyelországot a kisantant érdekszférájába kapcsolták. Erre vall az is, hogy Lengyelországnak szabad zónát biztosítottak a Fekete tengerhez, Csehszlovákián és Románián keresztül.

Csempészéssel vádolják Bratianu Vintila államtitkárát

A kamara mai ülése

(Bucuresti-Bukarest, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Stefan Joan elnöklettel. A miniszterek közül Duca, Saveanu, Bratianu Vintila, Mardarescu és Mosoiu vannak jelen.

Alexandru Andre az erdőhivatalok ügyében interpellál.

Stefan Joan elnök bejelenti, hogy Lalescu, a költségvetés előadója a parlament elé terjesztette a költségvetést, amelynek vitája pénteken kezdődik meg.

Bratianu Vintila bejelenti, hogy Madgearu kérte őt, terjessze a kamara elé a vámügyekkel kapcsolatos visszaélések dosszéját 1921-ig visszamenőleg. Tekintve, hogy ezek száma mintegy 2000 re rug, a kérést, mint nem komolyat, nem teljesítheti.

Madgearu: Azért kértem a dosszékat, hogy rámutassak Gheorghiu államtitkár tüzelmire. Be fogom bizonyítani, hogy hány csempészés történt az ő és emberei javára.

Bratianu Vintila: Ez rágalmazás.

Madgearu: Nem Önre mondtam, hanem államtitkárára.

Aurel Dobrescu: Bratianu Vintila szempéssé! Nagy tumultus keletkezik erre.

A zaj elűlével Mardarescu hadügyminiszter reflektál Madgearu interpellációjára a repülőgépgéprendelések ügyében. Kijelenti, hogy most gyűjtik az adatokat és azok összegyűjtésével érdemleges feleletet fog adni, de nem nyilvános ülés keretében, mert ez olyan kérdés,

csempészéssel és utlevélnehézségek, nincsenek politikai szavak, a hatalmas Unio mindössze százötven fegyveres katonaság fölött rendelkezik és ugyanakkor Európa hétmillió embert tart fegyver alatt. És ne feledjük el, hogy az amerikai népből olyan gazdasági energiák buznognak, amelyek legalább is egyenértékűek a természet kincseivel. Ami pedig a termelés és a közlekedés munkaszervezete terén van Amerikában, az egy olyan fejletet, ami külön kőteteket érdemel.

mely államtitkokat rejt magában. Az Armstrong-eggyel kötött szerződés felmondása után egy bizottság utazott ki Amsterdamba, hogy a Fokker-gépekről tárgyaljon. Ez a bizottság is hibát követett el és ezért annak több tagját bíróság elé állítják. Hagyják az ügyet a bíróságra.

Madgearu nincsen megelégedve a válasszal. Szóváteszi a petrosényi bányák kommercializálását is, melyre a kincstár 100 millió lej ráfizetett.

Tancred Constantinescu: Nem igaz! Megmutatom a dosszét.

Madgearu: Fenntartom szavam, 100 millió lej hárt szenvedett a kincstár.

Dr. Lascu Demeter szóváteszi, hogy Mardarescu hadnagy tárgyalásán a vezető királyi hadbiztos olyan dolgokat mondott, amivel megsértette a román hadsereget. Kéri, mentseik fel funkciójától.

Mardarescu: A királyi hadbiztos az 1921-ben történeteket hozta fel. Kérem, hagyják a bíróságot, teljesítse feladatát.

D. R. Joanitzescu: elpanaszolja, hogy a mezőgazdasági kamarák szövetsége nem alkalmas meg a kormány nehézségei miatt.

Jakobescu a középiskolai tanárok fizetésének felemelését kéri.

Gh. Pop a szolnokdobokai jégkárosultak részére kér segélyt.

Lényegtelen javaslatok megszavazása után a kamara ülése véget ér.

A lebergi bombavető újabb vallomást tett a berlini rendőrségen

A Steiger pör vége felé közeledik Olsanszky az ukrán forradalmi komité megbízásából cselekedett

(Lemberg, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kétheti tárgyalás után a Steiger pör immár vége felé közeledik. A pör során körülbelül kétszáz tanu vonult föl, két szakértői jelentés került felolvasásra, de a Steiger elleni vád egyetlen komoly bizonyítékot a tizenhárom hónapos rendőri és ügyészi vizsgálat alatt nem tudott produkálni.

A vád Steiger ellen a következőkre támaszkodik: Azon a bizonyos szeptemberi napon a lebergi Legionenstrasse sarkáról bombát dobott az elnök kocsija felé. Akik a bombavetőt futólag is látrák, azt mondták, hogy világos feöltöt viselt, szemén pedig fekete csontkeretes szemüveget hordott. Minthogy Steigeren világos feöltöt volt és ottán fekete csontkeretes szemüveg és minthogy sietve távozott a bomba vetés színhelyéről, Paszternák balletáncosnőnek azt a vallomását, hogy Steiger volt a tettes, a nyomozó hatóságok komoly alapul vették.

Tizenhárom hónap alatt nem lehetett megállapítani, hogy Steigernek büntársai lettek volna és a hisztériás és megbízhatatlan egyetlen tanu kívül csak föltevészekkel indokolták a vádat. E föltevés között szerepelt Steigernek állítólagos, de soha jegyzőkönyvileg le nem szögezett elégedetlensége a lengyel zsidóság

helyzetével. Ehhez a föltevéshez járult még egy másik, hogy tudniillik Steiger kommunisztákkal tart fenn összeköttetést. Steiger háza mosókonyhájában két bombát találtak és ez volt az egész bizonyíték a vád fölépítésére.

A nyomozó hatóságok és némely újság figyelmét felhívták ugyan egy ukrán katonai szervezet titkos működésére, amelynek keze feltétlenül benne volt a merénylésben, a hatóságok azonban e figyelmeztetéseket nem vették komolyan és azt hitték, hogy Steiger jóbarátai küldték azért, hogy ezzel is eltérítsék a nyomozás figyelmét Steigerről.

Röviddel a Steiger-pör megkezdése előtt azonban egészen nyilvánvalóvá lett az ukrán katonai szervezet működése. Keletgaliciában ugyanis egész sor terroristák aktusról, rablásról jöttek jelentések és az ottani hatóságok kinyomozták, hogy ezeket egy titkos katonai szervezet irányította. Ugyanakkor derült ki az Olsanszky-eset is.

Ma így áll a helyzet és nem csoda, ha az egész lengyel közvélemény, a reakciók táborát kivéve, ártatlannak tartja Steigert.

Mint ismeretes, a berlini rendőrség az ott tartózkodó és menedékhelyet élvező Olsanszkyt újból megidézte és folszólitotta, hogy ismétlje

róterembe. A követ-
arna szemü hólgy
konomat, aki miatt
a rendőrség színe
es? — kérdezte a
nosoly jelent meg,
enyhült kissé.
Hiszen, ha még 8
közönséges...
am magamat ilyen
meg tudtam volna
on az a közrendészet,
Salamon László

ésé
ujjonnan megválasz-
f, társelnökök: dr.
um Sámuel Oradea-
para.
ai: Adler Sámuel,
man, Giszkalay Já-
novitz Géza, Klin-
dr. Marton Ernő,
n Mór, Nussbaum
Schwarz Jakab,
éls, Waldner Mór,
gjai: dr. Fischer
öke, a Szövetség fő-
a Keren Kajemet,
védő Iroda min-
Altman Sámuel,
h Mór, dr. Egel-
radar, dr. Herzog
dr. Marton Ernő,
k Sándor, Szenes

tagjai: Boskovics
Klein Eljahu, dr.
el, Noszin Mór, dr.
g Ferenc, Schwarz
aldner Mór, Weisz
a Szövetség fő-
a Keren Kajemet,
és a chaluotelepek

gjai: Aradról: dr.
dr. Vajda Jakab,
nő. Balászfalváról:
öl: Kallus Lajosné,
dr. Szegő Ernő.
da. Karánsebesről:
Czódik Jenő, Weisz
scher Lipót. Lugo:
ner Arnold. Maros-
lmán, Vaas Albert,
berg Dezső, Krausz
Erdélyi Emil. Mára-
brahám, dr. Sternberg
oshévízről: Bernann
mann Sámuel, Lukács
s Ignác, Mittelmann
eradi Ödön, Ziszovits
eserstrom Sándor, id.
dr. Löw Béla, Just
h Jakab. Nagynyed-
penből: Lukács Ala-
etrozsényből: Halmos
Fixal Vilmos. Szat-
rnő, dr. Stern Mór,
ór, dr. Jordán Viktor.
esmann Vilmos. Te-
kiel, dr. Molnár Gyula,
Ernő, Eppler Jakab,
Adolf, Taub Ábrahám,
Gyula, Fischer Béla.
kárók referálási köte-

Magyarországi
helyre és leírás
és RÉTI
ESZV-TÁRS. buforterem,
előbbin itt szerethetik De

Ócskából új ruhája lesz, ha Czinknél festet, tisztított.

meg a határhatóságok előtt tett vallomását. Olsanszky ennek a kérdésnek eleget tett és egyúttal bevallotta azt is, hogy mi indította őt a bombavetésre.

A mai tárgyalás szenzációja az volt, hogy a bíróság felolvasta Olsanszkynek ezt a pótlólag tett vallomását, amely szerint 1924. szeptember 5-én azért vetette a bombát az elnök kocsijára, mert erre titkos ukrán szervezet legfelsőbb forradalmi tanácsától halálbüntetés terhé mellett egyenes utasítást kapott.

A berlini rendőrség, aki előtt Olsanszky ezt a vallomást tette, megjegyzi, hogy ma már semmi kétség aziránt, hogy az igazi tettes Olsanszky volt.

A Steiger per befejezése előtt tehát előtérbe lép egy nagyszabású politikai per: az ukrán forradalmi szervezet elleni per. A bünygyi hatóságokhoz most már gőzerővel kell összegyűjteni az adatokat nemcsak Olsanszky által elkövetett merénylet, hanem az egész országot behálózó ukrán terrorista-szervezet miatt is.

A máramarosszigeti hitközség tisztázní akarja Mihályiprefektus szerepét a hitközségi választásoknál

(Cluj-Kolozsvár, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Máramarosszigeti jelentés alapján nemrég hosszabb cikkben számoltunk be a szigeti hitközségi választások izgalmas lefolyásáról. Fontosnak tartottuk kimerítő részletességgel foglalkozni ezzel a kérdéssel, mert ma már a hitközségi autonómia az egyetlen vára az erdélyi zsidóságnak, amelyet még nem birt kikezdeni a hatósági önkény. A mai napon levelet kaptunk a máramarosszigeti hitközségtől, amelyben az újonnan megválasztott elnökség új momentumok felsorakoztatása alapján más megvilágításba igyekszik helyezni a szigeti választásokat és főként Mihályi Gábor prefektus szerepét a választásokkal kapcsolatban. Az Uj Kelet, mint minden őszinte zsidó megnyilatkozás szabad fóruma, készséggel ad helyet a szigeti hitközségi elnökség alábbi sorainak. A hitközség kebelében felmerült vitás ügyben természetesen ezalkalommal sem kívánunk állást foglalni. A hitközségi elnökség levele így szól:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Az Uj Kelet folyó évi november 20-iki számában egy hosszabb cikkben számoltunk be a máramarosszigeti hitközségi választás lefolyásáról, amelynek több kitétele egyoldalú információ alapulván, alkalmas arra, hogy egyrészt a választás egész lefolyását helytelenül tüntesse fel, másrészt Mihályi Gábor prefektus ur szerepét ferde megvilágításba helyezze. Meg vagyunk győződve róla, hogy az Uj Keletet e cikk megírásánál az objektív igazság felderítése és az egyetemes zsidó érdekek előmozdítása vezette és éppen ezért szükségesnek tartjuk, hogy az említett közlemény néhány kitételét az igazságnak megfelelően korrigáljuk.

Mindenekelőtt le kell szögeznünk, hogy Mihályi prefektus ur nem avatkozott bele oly módon a hitközségi választás ügyébe, hogy az bárkinek szemében a hitközségi autonómia megsértését jelenthette volna. Éppen ellenkezőleg, Mihályi prefektus ur szerepe az egész választás lefolyása alatt odairányult, hogy a hitközségi pártok között lehetőleg ne kerüljön éles harcra a dolog és hogy az új vezetőség békés meg-egyezés alapján állíttassék össze. Erre a közbelépésre a prefektus urat mind a két párt képviselői felkérték és objektíve megállapíthatjuk, hogy ebbeli misszióját Mihályi prefektus ur igazi pártatlansággal és őszinte békevággyal töltötte be. A választás egész lefolyása alatt semminemű terror nem nyilatkozott meg, legkevésbé pedig a prefektus ur részéről, annál kevésbé, mert hiszen a két küzdő pártnak az utolsó percben csakugyan sikerült az új vezetőség személyi összetételére vonatkozólag békés megegyezésre jutnia.

Elhibázott dolognak tartjuk azt a beállítást is mintha a választási harc a cionisták és a nem-cionisták között folyt volna, mert hiszen a cionizmus kérdése egyáltalán nem képezte vita tárgyát a választási küzdelemben és mindkét párt sorában helyet foglaltak cionisták és nem-cionisták egyaránt. Az ütközéspontot inkább személyi momentumok képezték minden politikai háttér nélkül. A cionisták nem is vettek részt az egész választási harcban.

Ami magát a választási aktus lefolyását illeti ebben a tekintetben sem történt semmi törvényellenesség, vagy hatósági tulkapas. Minthogy Máramarossziget hadizónába tartozik, a rendőrség nagyobb készséggel vonult fel, hogy a rend fenntartását biztosítsa. Érdemesnek tartjuk megemlíteni, hogy éppen az egyesített ellenzéki párt egyik vezetőjére volt az, aki arra kérte a rend fenntartására kiküldött hatósági közegeket, hogy őrködjenek azon, hogy mindenki az egyezés szerinti listára szavazzon, mert ez a lista az összes pártok akaratából jött létre. Azonban még erre a ható-

sági beavatkozásra sem volt szükség, mert a hitközség óriási nagy része úgy is tudta, hogy a pártok megegyeztek s aki eljött szavazni, az csak a megegyezéses listára szavazott.

Ugyancsak szükségesnek tartjuk megállapítani, hogy Urdea képviselő urat is az ellenzéki párt vezetőemberei kérték fel a barátságos intervencióra, aki ennek a felkérésnek őszinte készséggel tett eleget.

Az a szent meggyőződésünk, hogy a lezajlott hitközségi választás, illetőleg a létrejött megegyezés a legigazságosabb megoldáshoz juttatta a hitközségben régóta huzódó vitát, mert az elnökség tagjai teljesen pártokivüli férfiakból, a tizenhét tagból álló képviselőtestület pedig felerészben rabbipártiakból, fele részben pedig ellenzéki jelöltekből lett összeállítva.

Abban a reményben, hogy az igen tisztelt szerkesztőség jelen sorainkat, amellyel a béke és igazság ügyét kívánjuk szolgálni, közreadja, vagyunk zsidó üdvözléssel:

A máramarosszigeti ortodox zsidó hitközség elnöksége.

PALAIS DE DANSE (Palace kávéház)

Világvárosi attrakciók. Új tagok. Szennzációs decemberi műsor.

5 Fregolini - Dusano 5

The great musical act.

Zorica Méri Marcella Zsazsa

3 Hellopia 3

Hella, Lilli Shop, Gallus, Carl karmester

Inge Kersten

a berlini Wintergarten tagja

3 ELIZAROV 3

2 Vorarile 2

The best Sapp dancers.

Kezdeté 10-kor. Családi műsor. Meleg és hideg ételek. Amerikai baritalok. Belépő díj nincs! Tányérozás nincs!

Sirocco 1925

Nagy harisnyavásár mélyen leszállított árakkal

Kötött harisnya, minden színben..... Lei 25
Flohr harisnya minden színben..... Lei 53
Muszlin harisnya divatszabásban..... Lei 69
Céna muszlin, minden színben..... Lei 98
Selyemfátyol harisnya, minden színben, Lei 125

BLATT -- Főtér 13. szám
Divatkatalógusban és kötöttáruiban óriási választék.

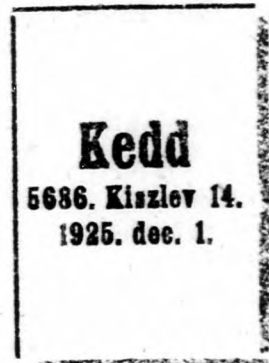
Zongorák gyári lerakata, gyári áron részlete is. **Stornborg**, — Oradea-Mare. Bulev. Regele Ferdinand

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és hazai zsidó napilapja
Szerkesztők: Glazkay János és dr. Marton Ernő
Felolvasó szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 35 lei, egy évre 360 lei, fél évre 180 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utánneműsítését csak a szerkesztőség engedélyével szabad.

A mai naptár

— Stere professzor a királynál. Bukarestből jelentik: Stere Constantin királyi kihallgatása másfélóra hosszat tartott. A professzor ugyanarra is a király vendége volt.

— Zsidó irodalmi tanszéket kap a Harvard egyetem. Newyorkból jelentik: A Harvard egyetem tanácsa elhatározta, hogy a zsidó irodalom és bölcsészet számára tanszéket állít föl. E tanszék felállításához az egyetemet Mr. Netan Litauer segíti hozzá, aki 1878-ban végezte el a Harvard főiskolát, ma pedig az Unió egyik legtekintélyesebb és leggazdagabb iparos. Keztyűgyára Newyork egyik legnagyobb ipari üzeme. A tanszék mellett zsidó tudományos intézet fog működni, amely nevét az alapító apja után viseli. Litauer apja tíz éven át tagja volt az amerikai kongresszusnak.

— Solveig — nyolcvanéves. Megható ünnepegy ment végbe tegnap Koppenhágában, Edward Griegnek, a régen elhunyt halhatatlan zeneköltőnek egykori lakásában. Tegnapi ünnepelte ugyanis Grieg özvegye, született Hagerup Mina nyolcvanadik születésnapját, amely alkalomból a város zenekedvelő közönsége valóságos virágoskertté varázsolta a matróna otthonát. Hagerup Mina, aki 1867-ben ment nőül az akkor huszonegy esztendőes Grieghez, akkor már híres énekesnő volt s mint feleség, nagyban hozzájárult férje művészetének istápolásához, az ő ajkain szólaltak meg először Grieg csodás, mélabus dalai és Hagerup Mina volt az, aki először énekelte el Solveig örökszép dalát is.

— A nemzeti párt eilenjavaslata a parasztpárt követeléseivel szemben. Bukarestből jelentik: A nemzeti párt vezetői tegnap értekezletet tartottak, amelyen eilenjavaslatot készítettek a parasztpárti ismeretes követelésekkel szemben. Az eilenjavaslatot át is adták a parasztpártnak, amelynek vezetősége tegnap délelőtt tárgyalta. A két párt közös vezetősége ma este 9 órakor tart ülést, amelyen végleg határozatot hoznak.

— Zárt tárgyalást rendelnek el a Morarescu bűnygyben. Bukarestből jelentik: Vladescu ezredes királyi főhadbíztos, aki a Morarescu tárgyaláson a vádat képviseli, kihallgatáson volt Mardarescu hadügyminiszternél, akinek beszámolt a tárgyalás állásáról. Hír szerint intézkedések történtek olyan irányban, hogy a tárgyalás ezután a nyilvánosság kizárásával folyjék le.

— Negyvenhatmillió dollár Románia amerikai adóssága. Bukarestből jelentik: Braşianu Vintila és Duca külügyminiszter ma délelőtt hosszasan tanácskoztak az amerikai román tárgyalásokról beérkezett jelentések fellett. Elhatározták, hogy az amerikai kormánytól 8 évi időtartamra fizeteskönnyebbitést kérnek. Ez idő leteltével Románia kiegyenlítő adósságait, melyek összege 46 millió dollárra rúgnak. A könnyebbitést úgy a törlesztésekre, mint a kamatok fizetésére kérik. Ilyen értelmű utasításokat küldtek Titulescunak, aki Washingtonban tárgyal az amerikai kormányal.

— A mikádó veje egy évig szakács volt Newyorkban. Newyorkból jelentik: A japánok arról nevezetesek, hogy valósággal elárasztják a Nyugatot és tapasztalatokkal telve térnek vissza hazájukba. Azt is tudjuk, hogy sok japán férfi titkos misziót teljesít, de ennek az önfeláldozásnak valósággal klasszikus példáját mutatta meg

Fakuda örnagygyanis, aki a egyesületének retessen tölthe magát. Bontar lyon, hol III. lodába beállt csakhamar seg gálat után az kácsruhát, fel szálloda igazgy hi az ő főszak egy tehetséges akkor fedeste köszönetet m az amerikai nyozására.

— A kolosoros tánc este tartja a bálók hangulát a rendezőség Leitner Fal Dr. Marton ének számot kisérétével, F pich Ákosné gordonkaműve az estély irat városban nag

* A Me den este Fri kara hangver

— A hó őrség felszo előtti járdák rövidebb id eleget nem köző szaka lesznek bün

— Ujat kisebbségi ban táboro javaslatára tar hozzájár tanítók és történelem,

— CFR autonóm-keresztül fe építésére és ezévi költő külföldi adó ber 8-án p vasuti vago rendezni. nan épített Ezután teh rása az új

— Uj sánál. A p deletet adott esomagokat, tatnak el vissza kell szen 15 ne mert a váml elvitetni.

— A z lozsvári zsidó ban új tiszt sora a köve elnök: Sch gazdasági fő János, pénztá mann József

— Ötv carliói rot tik: A legé nek, a Hto pert indított Hermányi-B svájci frank hogy mult Jenő Tivad lakott, egy ten és töle, frankot kér fizt napon b Hermányi B is adta nek mann 10.00 többivel a során az al pénzt a sz

Hallo 8-77 Unio gőzmosó!

Kérem, küldjék lakásomra azonnal gyűjtőautóju- kat és szállítsák el a tisztítandó ruhaneműt.

Hallo 8-77

KÖZGAZDASÁG

Éles kritika Románia keleti exportjáról

A cairoi román kereskedelmi atase jelentése a kormányhoz

(Cluj-Kolozsár, november 30. Az Új Kelet tudósítójától.) Egyik legutóbbi számunkban cikket közöltünk, amelyben rámutattunk azokra az exportlehetőségekre, amelyek Románia és a Közel Kelet között igen előnyösen ki lehetne használva. A Kelet felé irányuló exportlehetőségek intenzív kihasználására azonban az exportáló cégeknek tranzitállomást kellene létesíteni valamely centrális helyen. Ugyancsak rámutattunk arra, hogy ilyen tranzitállomások létesítésére Románia szempontjából Palesztina különösen alkalmas, mert az ottani egyre fejlődő kereskedelem és ipar mindjobban terjeszkedik a Kelet felé, de maga az ország belső szükséglete is a román exportáru felvételére jó terepnek bizonyul.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához ma átirat érkezett a kereskedelmi és ipariügyi minisztertől, amelyben ismerteti V. Ciulli kairói román kereskedelmi atase jelentését a keleti román exportkereskedelem jelenlegi helyzetéről. A román atase nem foglalkozik elég részletesen ezzel a kérdéssel, mert jelentésében nem közli, hogy ott milyen árak volnának a legjobban elhelyezhetők, csupán áttekintő képet ad és főleg kritikát gyakorol Románia keleti exportjának hiányosságairól. A jelentés ugyancsak kiemeli, hogy Egyiptom és a többi keleti államok között rendszeresen kiépített kereskedelmi kapcsolatot lehetne teremteni, ehhez azonban ki kellene küszöbölni mindazokat a hiányokat, amelyeket a román exportörök a keleti exportnál eddig elmulasztottak pótolni. Ezek a hiányok igen súlyosan érintik a román export-

kereskedelem presztizsét és ez az oka annak, hogy Románia mindjobban kiszorul Kelet piacáról és helyét az olasz és francia kereskedelem foglalja el.

Részleteket közöl számos visszaélésekről és többek között rámutat arra, hogy a jelenlegi exportöröknek nem az a fontos, hogy egy állandó piacot szerezzenek Egyiptomban, hanem hogy minél nagyobb hasznot főlőzzenek le, melynek elérésére nem riadnak vissza még visszaélésektől sem. Nemrégiben megtörtént például, hogy Romániából nagymennyiségű diót exportáltak Kairóba és az importör miután átvette az árut, rájött arra, hogy csupán a zsákok tetején van prima áru, az aljában a legelegejesebb dió van bezsákolva. Az ilyen esetek természetesen nagyon hátrányos színben tüntetik fel Romániát a többi exportállomakkal szemben, amelyek nagy súlyt helyeznek arra, hogy csak azt az árut szállítsák, amelyet ténylegessen eladtak.

Egy másik súlyos hibája a román exportnak az, hogy a kivitelre szánt árut nem adják el az ottani piac, hanem legfeljebb ab fob Galac, vagy Konstanza, amiért aztán a keleti exportörök idegenkednek attól, hogy román árut vásároljanak. Ezeknek a hátrányoknak az orvoslására, mint egyedüli célra vezetődik, azt ajánlja, hogy minden eszközzel elő kell mozdítani a keleti exportlehetőségek kihasználását és e célból tranzitlerakatokat kell létesíteni egy centrális helyen, shonnan Románia egész keleti külkereskedelmét irányítani lehetne.

 # Céghivatali hír. A kolozsvári céghivatalnál a „Ferrum” Román Kereskedelmi r.-t. céget bejegyezték. A részvénytársaság alaptőkéje 500.000 lej, amely 1000 db 500 lej névértékű részvényből áll. Az igazgatóság tagjai dr. Octavian Rusu ügyvéd, dr. Gyárfás Ede vállalkozó és dr. Munteanu Lajos ügyvéd.

 # A moronit petroumtelepek kihasználása. A Monitorul Oficial mai száma közli, hogy a Moroniban levő két leggazdagabb petrolemforrástelepelt egy újonnan alakítandó társaságnak adják át kihasználás végett.

 # Csehszlovákiában egy kilogramig minden kivitel és behozatal szabad. Prágából jelentik: A csehszlovák kereskedelmi minisztérium közlése szerint egy kilogramm tiszta súlyig minden áru és termék szabadon kivihető és behozható. Kivételt képeznek a nemesfémek és a nemesfémekből készült áruk.

 # Értekezlet az UGIR-nál a kollektív-szerződés kérdésében. A Nagyiparosok és Munkaadók kolozsvári szövetsége ma délután bizalmas jellegű értekezletet tartottak a szövetség helyiségében, amelyen a munkaadók és munkások közötti kollektív-szerződés-kérdést tárgyalták.

 # Állatkivitel tilalom Lengyelországban. Varsóból jelentik: A lengyel kormány rendelkezést adott ki, amellyel Kielet, Varsó, Bialostok Lubel, Polécia és Krakó vajdaságokból megtiltotta a tömegesen fellépett járványos betegségek miatt az előjóság kivitelét. Lengyelország, mint ismeretes, főleg Ausztriába és Csehszlovákiába exportál előjóságot, ennek korlátozása pedig a román kivitelnek teremt kedvező helyzetet.

 # Cenzorválasztás a kolozsvári iparkamaránál. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara december 15-ére rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelynek egyetlen tárgya egy cenzorválasztás. Mint ismeretes, a kamarához a pénzügyminiszter V. Dumitru pénzügyi adminisztrátort, a kereskedelmi miniszter pedig Moldoveant jelölte cenzornak, a harmadik cenzor pedig az iparkamara közgyűlése válassza.

TŐZSDE

November 30-án

A lej Zürichben 237.50, Párisban 11.60, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A piac ma tartózkodón, inkább lanyhán indult, délutánra azonban szilárdulás állott be. A devizapiac legújabb szenzációja a lengyel zloty nagyarányú esése. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30.80—31.05, Prága 6.48—6.52, Budapest 322—325, Páris 8.55—8.60, Zürich 42.30—42.40, Newyork 218.00—220.00, London 1063—1067, Milánó 8.90—8.96.

Zürich Zárlat: Berlin 123.62, Amsterdam 208.70, Newyork 518.85, London 2514.50, Páris 2017.50, Milánó 2095.00, Prága 1537.50, Budapest 72.70, Belgrád 920.00, Bukarest 237.50—Vrsó 61.50, Bécs 73.10.

Bukarest. Devizák: Páris 8.53, Berlin —, London 1062, Newyork 219.00, Milánó 8.98, Zürich 42.20, Bécs 31.00, Prága 6.52.

Bukarest. Valuták: Napoleon 820, német márka 52.00, leva 1.56, török lira 124, fontsterling 1058, francia frank 9.00, svájci frank 42.00, olasz lira 9.00, drachma 2.90, dinár 890, dollár 220.00, lengyel forint 32.50, osztrák schilling 31.50, magyar korona 31.00, cseh korona 6.48, belga frank 9.80, holland forint —.

A cluji Kereskedelmi és Iparkamara

Megívó

a cluji kereskedelmi és iparkamara tagjairak rendkívüli közgyűlésére

egy számvizsgáló megválasztására.

Mi a Kereskedelmi és Iparkamara elnöksége a Kereskedelmi és Iparkamara újjászervezésére vonatkozó törvény és végrehajtási utasítás 24. szakasza értelmében összehívjuk 1925. december 15. (kedd) délelőtt 10 órára rendkívüli közgyűlésre, amely a kamara közgyűlési termében (Calea Victoriei 51. sz. II. em.) tartatik, a kereskedőket és iparosokat a következő megyékből: 1. Kolozs, 2. Naszód, 3. Szilágy,

4. Szamos, 5. Kiskükölk, Torda megyékből egy számvizsgáló megválasztására 4 évi időtartamra. A kereskedelmi és Iparkamara újjászervezésére vonatkozó törvény és végrehajtási utasítás 9. szakasza szerint a rendkívüli közgyűlés határozatképességéhez a tagok többségének a jelenléte szükséges. Ha ez a szám az első összehívásra nem gyűlne össze, 1925. december 20. (vasárnap) délelőtt 10 órákor külön meghívás nélkül új rendkívüli közgyűlés tartatik, amelyen a választás meg fog ejtetni, akárhány tag lesz is jelen.

I. F. Negrutiu, mérnök, ellnök.

SPORT

Elmaradtak a mérkőzések

Az Európszerte dúló hóviharak és beállott havazás mindenütt keresztülhúzta a futball faktorainak számításait. A mérkőzéseket mindentűt elhalasztották, csupán Arad és Temesvár képeznek tiszteletreméltó kivételt.

Arad Gloria—Olympia 5:3 (2:2).

Temesvár. Sparta—Banatul 4:1 (2:0).

Bécs. Amatör—WAC 3:1 (0:0). A nap legfontosabb mérkőzését az egybegyűlt nagy közönségre való tekintettel nagy hóban is lejátszották. A jeges pályán jobban érvényre került az Amatörök technikai fölénye, akik fölényesen nyerték meg mérkőzésüket.

Hakoah—Rudolfshügel 4:0 (2:0). A bécsi zsidó csapat végre magára talált és nehéz, mély talajon nagy fölényrel nyerte meg mérkőzését.

Nyilvános köszönet. Amidón a Haggibbor Sportegylet Jakobi Dudi Emlékalap Bizottsága tiszteletteljesen közli alanti nyilvános elismerését, egyidejűleg köszönetét és hálaát fejezi ki az FSSR cluji Comitét Regionálnak, ezen Comitét Regional Futballszakszerveletnek, az összes sportegyletnek, adományozóknak és mindazon közreműködőknek, akik hozzájárultak, hogy az Emlékalap Bizottság méltó módon megőrizhette néhai Jakobi Dudi emlékét.

Elszámolás a Jakobi Dudi alapról:

Bevétel:		
1924 december 28 iki matiné	jövedelme	10.833 L
A „Sport Hirlap” utján nyugatványozott adományok		4250 „
1925 okt. 11 iki U—H mérkőzés	jövedelme	5565 „
	Összesen:	20.648 L

Kiadás:		
Siremlék		15.815 L
Az alap további rendelkezésére áll		4833 „
	Összesen:	20.648 L

Cluj, 1925 november 22.

Dr. Fenichel József sk.
biz. ellenör

Rózsa Mór sk.
biz. elnök

10.000

vevő októberben győződött meg, hogy a **szövetek, vászna, selymek** még a gyári áráknál is sokkal olcsóbbak

Heller, Weisz & Molnár

hatóságilag engedélyezett

végeladásán.

Cluj (Kolozsvar) C. Reg. Ferdinand 6.

Slossen most vásárolni, míg a készlet tart!

Szövőgyárak

figyelmébe! Festünk bármilyen gyapju, mályem és pamut fonalat, színtartóan, bármilyen színre.

Kristály

kelmefestő vegytisztító és gőzmosógár

Cluj. 500

SZIN

Ope
(Jrták: Ma
vári

Nemcsal
Orlow, ha
deklódés m
volt példa
zsufolt ház
nem külön
beszélnek,
ról, az Ork
diszletező r
kel és föle
tudással h
dély főváro
operette m
jazz-bandos
összeviszas
tálmuseal
izléssel és
egy emigrá
a megment
sokat mond
feszült figy
végig a lát
a harmad
épített öná
kitombolha
napokban

Nem is
maguk azo
vet plántál
tehetsége
amely ezut
rabot Leng
sággal és a
csodáimunk
ahol a his
sonlithatá
rettbeli ké
den szavát
ennek a n
pedig a re
felvonások
volt a mag

Nemény
ötéves paj
teszk és m
számára el
solya és m
lejtethetle
dár ötletes
repet, har
adott voln
lője, ezut
formát mu
kereste a l
és zajos sík
kell emlite
játszotta s
san táncol
vonás sike
Margitot é
Kisebb
kovits Jolá
tomboló te
zönség.

Szerda, dac
(Prax
Péntek: „M
Lipko

A
Orlow. s
tomboló sík
volt példa
nak kiállít
kényes köz
taktus el
láva nem r
következt
jegyzet jut
arról, hogy
Orlow
pénteken.

SZÍNHÁZ MŰVESZET

Orlow

Operette három felvonásban

(Írták: Marischka és Granichstäden. A kolozsvári Magyar Színház bemutatója.)

Nemcsak a színházi idény slágere lett az Orlow, hanem valami olyan lázas lüktető érdeklődés megteremtője, amilyenre évek óta nem volt példa Erdélyben. Nem egyedül a három zsúfolt ház szól a nagy érdeklődés mellett, hanem különösen az, hogy a városban ma úgy beszélnek, mint valami országos nagy eseményről, az Orlowról. És méltán. A darabot annyi diszletező rutinnal, annyi pompázó külsőségekkel és főleg annyi nemes ambícióval és művészi tudással hozták ki, amire példa alig volt Erdély fővárosában az utóbbi évek során. Az operette maga egy darab élet a mai életből, jazz-bandos, shimmi, cigányzenés, táncos, bohó összevisszaság, tele élettel és bécsi szentimentalizmussal, patlogó frissességgel, életkedvvel, izléssel és fülbemászó jó muzikával. A mese egy emigráns orosz nagyherceg, főleg azonban a megmentett Orlow briliáns körül forog. Nincs sokat mondani erről a meséről, az ember mégis fejtelt figyelemmel és állandó derűvel hallgatja végig a látványos és kedves két felvonást, hogy a harmadikban, amely egy pompásan felépített önálló bohózatnak is beillik, egészen kitombolhassa magát a jókedv, amire a szürke napokban mindnyájunknak igazán szüksége van.

Nem is annyira a darab, mint a szereplők maguk azok, akik az érdeklődést és a jókedvet plántálták a közönségbe. Minden szereplő tehetsége legjavát adta olyan rendezésben, amely ezuttal világvárosi nivót árult el. A darabot Lengyel Irén vitte csodálatos sokoldalúsággal és annyi művészettel, amit meg kellett csodálnunk, különösen a harmadik felvonásban, ahol a hisztériás művésznő szerepében összehasonlíthatatlanul fölül állott minden más operettbeli készségének. Drámai erő lüktetett minden szavában és mozdulatában és igazi sikerét ennek a néhány jelenésnek köszönhetette, nem pedig a rendre változó kosztümjeinek az előző felvonásokban, amelyekben szintén briliáns volt a maga nemében.

Neményi Lili elragadó volt, bájos, mint egy öt éves pajkos kis gyermek, csintalan és groteszk és mindig természetes és ezért mindenki számára elragadó és szimpatikus. Tánc és mosolya és minden színpadi megnyilvánulása felejthetetlenek maradnak. Partnerre, Ihász Aladár ötletes volt és mintha nem is betanult szerepet, hanem állandó improvizált dolgokat adott volna. László Andor, a darab főszereplője, ezuttal úgy játszott, mint énekesben teljes formát mutatott. Elegáns és jóízű volt, nem kereste a hatást és éppen ezért voltak őszinte és zajos sikerei. A többi szereplők közül fel kell említeni Leövey Leót, aki igaz humorral játszotta szerepét, Ujvári Vilmost, aki pompásan táncolt, Izó Miklóst, aki a harmadik felvonás sikeréhez járult nagyban hozzá, Kőszegi Margitot és Réthelyi Ödönt.

Kisebbszerepekben kedvesek voltak Herschkovits Jolán és Lukácsy Magda. Mindnyájukat tomboló tetszésben részesítette a főlhangolt közönség. (sz. i.)

OPERA ROMÁNÁ.

Programul săptămănal.

Szerda, dec. 2.: „Le jongleur de Notre Dame“ (Premier)

Péntek: „M. Butterfly“ (Cio-Cio-San szerepében Lipkowska Lidia, mint vendég)

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi Iroda közleménye!

Orlow. Orlow szombat esti bemutatója olyan tomboló sikert aratott, amilyenre évek óta nem volt példa a magyar színházban. A darab és annak kiállításának ragadta el mindenek előtt a premier kényes közönségét és a bevezető muzsika első pár taktusa eldöntötte az Orlow sikerét. A premier láza nem múlt el és a jegyelvételről arra lehet következtetni, hogy az első héten csak úgy lehet jegyhez jutni, ha sűrűn gondoskodik mindenki arról, hogy le ne maradjon az Orlowról.

Orlow rendes helyárral esütörtökön és pénteken. Az Orlow felemelt helyáru előadásai

után a színház gondoskodni akar, hogy azok is megnézhessék az Orlowot, akik az első előadást nem nézhették meg. Esütörtökön és pénteken a premier szereposztásában, rendes esti helyárral kerül színre.

Magyar Színház heti műsora

Kedd; Orlow (B. bérlet, mérsékelt emelt helyárral)

Szerda: Orlow (Bérletszűnet, mérsékelt emelt helyárral)

Csütörtök: Orlow (Bérletszűnet, rendes esti helyárral, sorozat 132)

Péntek: Orlow (Bérletszűnet, rendes esti helyárral, sorozat 133)

Szombat d. u. 4 kor: János vitéz (Ifjúsági előadás, olcsó helyárral. Bevezető előadást tart dr. Kovács János. Sorozat 134.

Szombat este 8-kor: Orlow. (Pintár Böske fellépésével, Neményi Lilivel, László Andorral, Ihász és Leöveyvel. Premier-bérlet 21 ez. Mérsékelt emelt helyárral. Sorozat 135)

Vasárnap d. u. fél 3 kor: Piroška vagy a farkas vagy a Villáskirály leánya. (Gyermekelőadás, mérsékelt helyárral. Sorozat 136)

Vasárnap d. u. fél 6 kor: Huszidik a muzsikus. (Operettrepir, új szereposztással, Lengyel Irénnel, Neményivel, Ihászszal. Leszállított helyárral. Sorozat 137)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Orlow. (Pintár Böskevel, Neményi, László, Ihász, Leöveyvel Mérsékelt emelt helyárral. Bérletszűnet. Sorozat 138)

Hétfő: Orlow (Pintár, Neményi, László, Ihász és Leöveyvel. Mérsékelt emelt helyárral. Napi bérlet 45 ez. A. Sorozat 139)

Kedd: Orlow. (Pintár, Neményi, László, Ihász és Leöveyvel. Mérsékelt emelt helyárral. Napi bérlet 46 ez. B. Sorozat 140)

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Kedd, szerda és csütörtök, december 1, 2 és 3. „Az Apokalypsis 4 lovagja“. Nonumentális film 12 felvonásban, filmre alkalmazta a nagy amerikai rendező Rex Ingram, Blasco Ibañez regénye után. Főszerepben a legnagyobb amerikai művészet.

Urania-mozgó. Kedd, szerda és csütörtök, december 1, 2 és 3. „A szán fia“. I. rész. Szenzációs sportdráma, két részben és 12 felvonásban. Főszerepben Edith Johnson és William Duncan.

Apollo-mozgó. Kedd, szerda és csütörtök, december 1, 2 és 3. „Vérző arén“. Szenzációs dráma 8 felvonásban, a spanyol titaviadók életéből, filmre alkalmazta Blasco Ibañez regénye után. Főszerepben Rodolho Valentino.

Hölgyeim!

Nagy karácsonyi árleszállítás.

A legújabb filc-kalapek ..... 200 lej

Bárceny kalapujdosások ..... 300 lej

Csak karácsonyig!

IDEAL alapütleiben

Ciuj, Calea Regeló Ferdinand 8.

Róth

cipésnél Szép-u. 2. szám alatt készítenek a legújabb divat

cipő-különlegességek.

Telefon 446

SINGER

Piața No. Ferdinand 66. (Fővár) Târgu Mureș.

Sifonfejgyár

és nikkelező telep. Szikvizés és krachetis üvegek, valamint mindenféle gumik gyári raktára. Üvegnyedzés, Régi fejek átöntése a legelőnyösebb árbau.

Karácsonyi

nagyvásár!

SZABÓ JENŐ

divaikülönlegességei nagyruházában - Ciuj

1 mt. szerbvaszon	25
1 „ jó mosókarton	29
1 „ tennisflanel	35
Sima flanelek, pasztel-szineken	45
Mosott kelengyevászon	39
1 mt. sottisch-szövet	68
1 „ férfiszövet, 150 cm. széles	250
1 „ 100 cm. széles selyem	290
1 „ crepe-marocain	290
1 „ nyersselyem, ruhákra	195

Angol kabát- és ruhaszövetek. Ruhaselymek. Butorszövetek és brocátok. Szőnyegek és függönyök. Agygarnitúrák. Vászna, chiffonok és asztalneműek

olcsókarácsonyiárban elrusítottak!

Nagy maradékvásár.

Karácsonyi nagyvásár!

Telefon 4-79 Telefon

Orda megyéből egy 4 évi időtartamra. arák újjászervezés. réghajtási utasi-ndkivüli közgyűlés ok többségének a z a szám az első sze, 1925. decem-10 órákor külön üli közgyűlés tar- meg fog ejtetni,

mérnök, ellnök.

Mérkőzések

Öviharok és beállott huzta a futball mérkőzéseket mindentűt és Temesvár ké- telt.

5:3 (2:2).

4:1 (2:0).

3:1 (0:0). A nap egybegyűlt nagy hóban is le- ban érvényre került nye, akik fölünyesen

4:0 (2:0). A bécsi talált és nehéz, mély te meg mérkőzését.

Amidőn a Haggibör mlékialap Bizottsága nyilvános elszámot és háláját fejezi Regionálnak, ezen szakosztályának, az adományozóknak és s, akik hozzájárul- zottság méltó módon bi Dudi emlékéit.

Dudi-alapról:

védelme	10.833 L
ngatvá- mányok	4250 „
mérkőzés	5565 „
védelme	5565 „
Összesen:	20.648 L

15.815 L

ésére áll 4833 „

Összesen: 20.648 L

Rózsa Mór ak bir. elnök

erben győzött a szövetek, selymek ári áráknál is bbak

Molnár

g engedélyezett

ásán.

eg. Ferdinand 6.

ostvásárolni, szívet tart!

Telefon 500

APRÓHIRDETÉSEK
 Magyarországi kiskereskedelmi vállalatok részére...
 A kiskereskedelmi vállalatok részére...
 A kiskereskedelmi vállalatok részére...

Kereskedelmi utazók
Berkovicsné כשר נרטר vendéglője,
 Oradea Mare. Str. Nicolai Jorga (Zófia utca) No 19.
 Ismert elsőrendű konyha! Mérsékelt árak.

Egy textil és egy rövid-
 aru segédet keresünk, le-
 hetőleg azonnali belépésre.
 Ajánlatukat csak oly segé-
 dek küldjék, kik hasonló
 nagykereskedésben, egy-
 egy cégnél huzamosabb
 ideig voltak alkalmazva.
 Fizetési feltétel megjelöl-
 lendő és bizonyítvány
 mázolatok mellékelendő.
 Cím: Erdélyi Általános
 Kereskedelmi r.-t., Alba-
 Iuliu. 299

Palesztinába
utazók figyelmébe
 150 dunam megművelés
 alatt aló, belső éggel
 felszerelt Rothsonid-
 telep 610 és holt fel-
 szarreléséhez 4-500
 font készpénzzel ren-
 delkező társak kerestetik.
 Bővebbet a Palesztinai-
 hivatalnál, Cluj, Str.
 Baron L. Pop 10.

Magánjáró öntvényke-
 nyer en és megmunkáló-
 szállít Friedrich Testvérek
 gépgyára, Timisoara. 1819

Üzletberendezést vagy
 üzletberendezési tárgya-
 kat keresek megvételre
 sürgősen. Ajánlatokat M.
 Jelligere a kiadóhiva-
 talba kérek.

Üzlethelyiség lakással
 vagy anélkül, külvárosban
 forgalmas helyen átadó.
 Jellege: „Jó üzlet“ a kiadó-
 hivatalban.

Ezüstöt
 a legmagasabb napi
 áron vásárol a Tacumul
 ezüsttáru és cvés-köz-
 gyár, Cluj, Str. Jorga
 11-a.

MECHANICA
 papírpapíri vállalat, -- Timisoara
 II, Str. Tina Meiorescu No 1.
 Ajánlja gyártmányait so-
 lyem, bársony, clot,
 v-lamin maché
 álarokban,
 confetti, ser-
 pentie, hólabda,
 pirtrombita, jux sepkák-
 ban, papirernyőkben stb.
FARSANGI CIKKEKBEN.
Csak viszontelárusítóknak.

Gladys
 cipőkrémmel drágább van,
de jobb nincs.

A kis
UNDERWOOD írógép
 3 és 1/2 kg.

Irodai, utazási és
 magánhasználatra.
 6 és fél dollár havi részlet.
 Díjtalan bemutatás országsszerte.
 Prospektus szívesen szolgál a
 Bureau „Hermes“ irodá, Cluj, Str.
 Radu (Bocska-utca) 4. Underwood
 író, másoló, sokszorosító és számlógépek gyári kép-
 viselata. Fáv. cím: Hermes, Cluj. Telefon 11-01.

Löblákos
 ékszerésznél, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand
 16. Szemben a Renaissance áruházzal

Beck kávé
 csak ezen jelzésű
 dobozokban
 valódi.

WEISS SIEGFRIED
 kalap- és uridivat áruházá-
 ban, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

A. G. B. București, St. Carol 70.

Eladó ház Kolozsváron, Piata Mihai
 Viteazul (v. Széchenyi-tér)
 32 sz. alatt, felerészben, vagy egészen. —
Teljes üzletberendezés.
 Hordók, 50 drb. (4 500—700 liter.
 Sajtkészítésre alkalmas gépek (3 db) és egy
 5 lóerős motor.
 Vajkészítésre alkalmas gépek (2 db).
 Felvilágosítással szolgál **Rudolf Mossé** bir-
 detői vállalat, Cluj, Str. Regina Maria 87.

Timișiana
 Banca de credit și economii S. A.
 Secția Deviselor — Timișoara.

Siessen a Magasin Elysee
 be, Cluj, Cal. Regele Ferdinand No 22.
 (volt Wesselényi Miklós utca)
 Ahol üzletát szervezés miatt az
összes rövid és kötött árúkat
 női, férfi és gyermek hártyákat, keztűt, him-
 zést, csipkéket, kalapbársonyt, kalapkelléke-
 ket és az összes raktáron levő árut, amíg a
 készlet tart
rendkívül olcsó áron árusítjuk

Les Bijoux A.G.B.
 Párisi kreációk!
 Legpraktikusabbak
 és legizlésebbek.
 Kérje a nagyobb
 üzletekben.

1925 decembe

A pén
kő

A polgári es-
 den kereskedő és
 esztendő mérleg-
 hozni a jövő évi
 hogy ehhez az u-
 hoz szakértelem-
 lesebb koncepció-
 annál nagyobb
 ség a kiadási és
 műoniában való t-
 sági apparátusai-
 tianu Vintila pé-
 hoz illően, már
 tendő nyers mé-
 hogy kellő egye-
 dasági mérlegét.
 Csakhogy el-
 kevés a közsöne-
 készülő gazdasá-
 fitogtathatja a t-
 pénzügyminiszte-
 szik, hogy a na-
 kedelmi trösztök-
 lemmel növelje
 vitását és így h-
 hanem egy kis-
 szerűséggel egye-
 reállítani a költ-
 ügyminiszter a
 totta: Amit ve-
 vámon. Vagyis
 nyomorúságos f-
 így jelentkező
 mék, a vasut és
 egyensúlyba.
 Az új költse-
 léssel kecsegtet-
 tiszték fizetését
 és étkezési pénz-
 Erre az emelés-
 tisztviselői kar-
 gál a régóta
 azonban szüksé-
 het közvetlenül
 rakják és a töb-
 emelt fizetést k-
 kek ára máris
 kal. Január els-
 százalékkal, a
 zalékkal fog dr-
 drágulás a kere-
 vándulásában ér-
 ha drágább a
 Ilyenformán
 tranzakciójának
 hogy amikor a
 felemelt fizetés
 döbbenve veszi
 mük reális érte-
 nem a hirtelen
 meg is csappan-
 Így lesz
 drágítóvá az
 kérielhetetlen
 tásnak még a
 egészben, hogy
 süssal soha se
 egyensúly és
 ilyen radikális
 mérleg fel-
 eszébe nem ju-
 termelés okos
 lehet az állam
 posta és a dol-
 Most az m-
 egyik kézzel a
 zetéselemelés ké-
 szeresen vegye